

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ”
(для бакалаврів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2010

МАУП

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовлено доцентом кафедри організації самоврядування *В. В. Утвенком*

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування (протокол № 3 від 31.10. 08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Утвенко В. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Планування розвитку територій” (для бакалаврів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 51 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Планування розвитку територій”, а також список літератури.

Самостійна робота є важливою складовою навчального процесу, яка сприяє активізувати засвоєння знань та їх реалізацію, а також формує вміння до наукової роботи. Самостійна робота є основним засобом опанування навчального матеріалу у вільний від занять час.

Мета — поглиблене вивчення планування розвитку територій при забезпеченні системності державної політики, передусім планування формування єдиного гуманітарного простору в Україні та на регіональному рівні. Це обумовлено з'ясуванням комплексу питань, пов'язаних з системним плануванням розвитку української державності, передусім ролі регіональних механізмів державної політики у формуванні єдиного гуманітарного простору в Україні. Розглядається нормативно-правова база планування взаємодії органів державної влади, управління, місцевого самоврядування різних рівнів у виробленні та реалізації політики регіонального розвитку. Також методичні матеріали передбачають формування самостійності як особистісної прикмети і важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завданням самостійної роботи студентів є засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та наукових робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Планування розвитку територій” становить приблизно 48 % часу, необхідного для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи з дисципліни визначається навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Всебічне засвоєння матеріалів курсу дає можливість студентам **знати:**

- теоретичні і правові засади планування розвитку територій, його форми і методи для аналізу та вирішення регіональних проблем;
- основні напрями планування розвитку територій, його становлення в системі політики регіонального розвитку;
- практику планування розвитку територій, архітектурно-містобудівної діяльності, земельної, екологічної політики;

уміти:
використовувати:

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2010
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2010

- категорії планування розвитку територій, сучасні методологічні підходи щодо формування сучасного планування в складі державної регіональної політики та політики органів місцевого самоврядування;
- законодавчі акти, форми і методи планування розвитку територій, регулювання земельних відносин, охорони довкілля для аналізу та вирішення регіональних проблем;
- технологію, форми й методи оперативного та стратегічного планування розвитку територій;
- як адміністративні, так і економічні важелі планування розвитку територій;

визначати:

- оптимальні шляхи планування розвитку територій і його місце в загальній системі державного та регіонального управління і місцевого самоврядування;
- ефективність діючих форм і методів планування розвитку територій за результатами аналізу планів і програм розвитку територій, вітчизняного й зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу;
- показники розвитку регіону на найближчу й віддалену перспективу на основі існуючого стану справ за умови наявних ресурсів у межах чинного правового поля шляхом зіставлення ресурсів і потреб;
- основні напрями вдосконалення організаційно-економічних механізмів планування розвитку територій щодо забезпечення охорони навколишнього середовища регіону;
- пріоритетні напрями розвитку регіону, застосовуючи комплексний підхід до аналізу державної політики та за результатами вивчення показників суспільного життя, використовуючи методи кореляційно-регресивного аналізу;

розробляти:

- плани, пропозиції (проекти) державних, регіональних і галузевих програм регіонального соціально-економічного та гуманітарного розвитку за результатами аналізу державної політики та стану регіону на основі методології конструювання моделей, спираючись на ресурсне забезпечення та механізми впровадження державно-управлінських рішень, керувати плануванням та впровадженням проектів;

- пропозиції щодо вдосконалення чинних планів регіонального розвитку на підставі визначення юридичних властивостей та на основі виявлених ознак їхньої недосконалості за результатами вивчення й аналізу ефективності діючих документів, існуючої практики регулювання суспільних відносин;
- проекти нормативно-правових актів, спрямовані на підтримку підприємництва регіону, забезпечення функціонування господарських структур (побудованих на різних формах власності) у регіонах на засадах конституційно-правової регламентації законодавчого та нормотворчого процесів;
- внутрішню нормативну документацію (накази, розпорядження) щодо виконання завдань міжнародних, державних, регіональних, галузевих, міжгалузевих програм і проектів регіонального розвитку на засадах конкурсного відбору виконавців (тендер, грант, конкурс) шляхом застосування методів системного аналізу;
- практичні рекомендації для органів державної влади й місцевого самоврядування щодо вибору ефективних інструментів і варіантів розвитку територій на основі методів порівняльного аналізу стану національного і регіональних ринків, ступеня відкритості, фінансової стабільності та ефективності економіки;
- механізм реалізації стратегії, стратегічний план інституції, вимоги до її програми, здійснювати при плануванні аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів, організувати роботу груп стратегічного планування, забезпечувати єдність мети, завдань і засобів реалізації програми діяльності інституції, контролювати процес і результати реалізації програми інституції.

аналізувати:

- проблеми, ресурсний потенціал і напрями планування розвитку територій;
- процеси планування розвитку територій та його елементів, шляхи і методи вдосконалення структури інституційного забезпечення, політико-правові проблеми планування, приймати відповідні управлінські рішення;

контролювати:

- виконання заходів планування розвитку територій, відповідної нормативно-правової бази для їхнього корегування в обумовлені терміни засобами адміністрування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студентів
1	2	3	4	5
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи планування розвитку територій			
1	Сутність, об'єкт та функції планування розвитку територій	4		4
2	Цілі, завдання, критерії планування розвитку територій	4		3
3	Планування розвитку територій в політиці регіонального розвитку України	4		4
4	Стратегічне планування розвитку територій	4		4
5	Проектування розвитку територій	2	2	3
	Змістовий модуль II. Організаційно-правові засади планування розвитку територій			
6	Місцеві державні адміністрації у плануванні розвитку територій	2	2	3
7	Органи місцевого самоврядування у плануванні розвитку територій	2	2	3
8	Планування сталого розвитку територій	2		3
9	Маркетинг у плануванні розвитку територій	2	2	3
	Змістовий модуль III. Планування соціально-економічного розвитку територій			
10	Планування організаційної структури управління соціально-економічним розвитком та комунікаційного забезпечення регіону	2	2	3

1	2	3	4	5
11	Планування управління трудовими ресурсами регіону	2		3
12	Бюджетне та фінансове планування регіону та регіональних підприємств	2	2	3
13	Планування інвестиційної діяльності регіону	2	2	3
14	Планування раціонального природокористування у регіоні	2		3
15	Планування забудови територій	2	2	3
	Змістовий модуль IV. Планування інфраструктури гуманітарного розвитку територій			
16	Планування реалізації державної мовної політики у регіоні	2		3
17	Планування управління культурними процесами у регіоні	2	2	3
18	Планування політики щодо Церкви та релігійних організацій у регіоні	2	2	3
19	Планування інтеграції національних меншин у регіональні процеси	2	2	3
20	Планування взаємодії органів влади та управління у формуванні єдиного гуманітарного простору	2	2	3
	Разом годин: 135	48	24	63

ЗМІСТ
дисципліни
“ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи планування розвитку територій

Тема 1. Сутність, об'єкт та функції планування розвитку територій

1. Сутність планування розвитку територій як навчальної дисципліни.
2. Предмет планування розвитку територій.
3. Функції планування розвитку територій.
4. Основи теорії планування розвитку територій.

5. Наукові основи розробки концепції планування розвитку територій.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність планування розвитку територій.
2. Визначте об'єкт дисципліни.
3. У чому полягає мета планування розвитку територій?
4. Розкрийте головні завдання планування розвитку територій.
5. Які ви знаєте основні функції планування розвитку територій?
6. Проаналізуйте сучасний стан планування розвитку територій.
7. Охарактеризуйте вітчизняні теорії планування розвитку територій.
8. У чому полягають наукові концепції дисципліни?

Теми рефератів

1. Теоретико-методологічні засади планування розвитку територій.
2. Сутність планування розвитку територій.
3. Об'єкт планування розвитку територій.
4. Функції планування розвитку територій.
5. Зарубіжний досвід планування розвитку територій.

Тестові завдання

I. Предметом планування розвитку територій є:

а) сучасні моделі та шляхи планування розвитку територій в Україні і Європі;

б) стратегія розробки державних, регіональних, відомчих, галузевих, міжгалузевих програм у різних сферах державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування;

в) розробка програм соціально-економічного розвитку регіону;

г) розробка програм гуманітарного розвитку регіону;

д) правильні відповіді "а" і "б";

е) правильні відповіді "б" і "в";

є) правильні відповіді "в" і "г";

ж) усі відповіді правильні;

з) правильних відповідей немає.

II. Об'єктами планування розвитку територій є:

а) органи виконавчої влади України;

б) Верховна Рада України;

в) органи місцевого самоврядування України;

г) правильні відповіді "а" і "б";

д) правильні відповіді "а" і "в";

е) усі відповіді правильні;

є) правильних відповідей немає.

III. Знайдіть неправильні відповіді. До основних функцій планування розвитку територій належать:

а) регулююча (коригуюча);

б) профілактична;

в) стимулююча;

г) інформаційна;

д) правоохоронна;

е) соціально-економічна.

Література [1; 3–6; 8; 9; 11; 31; 32; 34]

Тема 2. Цілі, завдання, критерії планування розвитку територій

1. Цілі планування розвитку територій.
2. Завдання планування розвитку територій.
3. Критерії ефективності та практичної значущості планування розвитку територій.
4. Чинники, пріоритети, напрями реалізації планування розвитку територій.
5. Діагностика проблем планування розвитку територій.
6. Планування як діяльність особливого типу.

Питання для самоконтролю

1. Визначте критерії та показники динаміки планування розвитку територій.
2. Висвітліть цілі планування розвитку територій.
3. Проаналізуйте сучасні механізми й методи планування залучення кредитних та інвестиційних ресурсів в економіку регіону.
4. Назвіть основні завдання планування розвитку територій.
5. У чому полягає діагностика проблем планування розвитку територій?
6. Розкрийте основні напрями планування розвитку територій.
7. Висвітліть особливості планування розвитку територій на сучасному етапі розвитку України.
8. Охарактеризуйте планування як діяльність особливого типу.

Теми рефератів

1. Цілі планування розвитку територій.
2. Завдання планування розвитку територій.
3. Критерії планування розвитку територій.
4. Основні напрями реалізації планування розвитку територій.
5. Критерії планування розвитку територій в зарубіжних країнах.

Тестові завдання

I. Основними цілями планування розвитку територій є:

- а) вивчення планування розвитку територій у процесі забезпечення системності державної політики;
- б) з'ясування цілого комплексу питань, пов'язаних з системним плануванням розвитку української державності, соціально-економічного, суспільно-політичного та гуманітарного розвитку територій;
- в) вивчення нормативно-правової бази планування взаємодії органів державної влади, управління, місцевого самоврядування різних рівнів у виробленні та реалізації політики регіонального розвитку;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. До основних завдань планування розвитку територій в контексті політики регіонального розвитку належать:

- а) стабілізація соціально-економічного розвитку регіону;
- б) концептуальне забезпечення розвитку регіону;
- в) розподіл управлінських функцій між центром і регіонами;
- г) комплексний розвиток регіону як цілісної системи;
- д) правильні відповіді "а" і "б";
- е) правильні відповіді "в" і "г";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. До головних принципів планування розвитку територій належать принципи:

- а) законності;
- б) системності;
- в) систематичності;
- г) дієвості;
- д) контролю;
- е) гласності;
- є) прозорості у здійсненні;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

Література [3–6; 11; 13; 18; 38; 40; 43]

Тема 3. Планування розвитку територій у політиці регіонального розвитку

1. Сутність планування управління регіоном.
2. Організація планування управління розвитком регіону.
3. Організаційно-правові аспекти планування регіонального управління.
4. Пріоритети планування розвитку територій у стратегії регіонального розвитку.
5. Централізація і децентралізація планування розвитку територій в умовах становлення Української державності.
6. Планування регіональної політики держави та її основні компоненти.
7. Основи стратегічного планування у виробленні державної регіональної політики.
8. Основні методи та важелі державного регулювання планування регіонального розвитку.
9. Розробка стратегічного плану регіональних інституцій: аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів; визначення місії та стратегічних цілей; розробка програми інституцій; показники оцінки діяльності; фінансовий план.
10. Впровадження стратегії. Форми та методи планування регіонального розвитку та їхня еволюція.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть категорії планування та сучасні методологічні підходи щодо планування політики регіонального розвитку.
2. Поясніть базові принципи планування регіонального розвитку.
3. Розкрийте основні напрями дослідження планування політики регіонального розвитку.
4. Проаналізуйте методи визначення ефективності планування регіонального розвитку.
5. Розкрийте сутність планування фінансово-кредитних ресурсів регіону.
6. Охарактеризуйте планування комунікативного забезпечення регіону.
7. Проаналізуйте напрями планування основних характеристик трудових ресурсів регіону.

8. Охарактеризуйте порядок підготовки внутрішньої нормативної документації щодо планування програм і проектів регіонального розвитку.
9. Визначте особливості планування управління трудовими ресурсами регіону.
10. Висвітліть сучасні тенденції планування розвитку трудових ресурсів регіону.
11. Розкрийте сутність типової моделі процесу планування регіонального розвитку.
12. Яким чином здійснюється організація планування управління розвитком регіону?

Теми рефератів

1. Планування розвитку територій у політиці регіонального розвитку.
2. Планування адміністративно-територіальних реформ в Україні.
3. Планування динаміки регіонального розвитку.
4. Форми та методи планування регіонального розвитку, їхня еволюція.
5. Централізація і децентралізація планування розвитку територій в Україні.

Тестові завдання

I. Політика регіонального розвитку — це:

- а) цілісна управлінсько-регулятивна система розвитку регіону, яка забезпечує реалізацію основних соціально-економічних, культурно-духовних, політичних потреб і запитів регіону;
- б) вид державно-управлінської діяльності, пов'язаний із виробленням та реалізацією національної політики на регіональному рівні;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Структурна перебудова промислового виробництва в політиці регіонального розвитку при плануванні розвитку територій повинна здійснюватися за такими напрямками:

- а) реструктуризація підприємств та забезпечення ефективного функціонування їхніх структурних підрозділів;
- б) підвищення ефективності використання виробничого потенціалу;
- в) підвищення конкурентоспроможності виробництва і збільшення експортного потенціалу підприємств;
- г) посилення соціальної орієнтованості, освоєння випуску нових конкурентоспроможних товарів народного споживання;

- д) оновлення виробництва на науково-технічній основі;
- е) правильні відповіді “а” і “б”;
- є) правильні відповіді “а” і “в”;
- ж) усі відповіді правильні.

III. До основних функцій політики регіонального розвитку належать:

- а) планування регіонального розвитку;
- б) організація управління регіональним розвитком;
- в) регулювання регіонального розвитку;
- г) облік і контроль регіонального розвитку;
- д) правильних відповідей немає;
- е) усі відповіді правильні.

Література [3–6; 34; 36; 45; 47; 48; 53]

Тема 4. Стратегічне планування розвитку територій

1. Особливості стратегічного планування розвитку територій на національному рівні.
2. Цільове орієнтування стратегії планування розвитку територій та визначення пріоритетів.
3. Сутність та еволюція підходів до стратегічного планування розвитку територій.
4. Етапи стратегічного планування розвитку територій.
5. Функції, технологія та організаційне забезпечення процесу стратегічного планування розвитку територій.
6. Система стратегічного планування розвитку територій та її складові.
7. Моделі системи стратегічного планування розвитку територій.
8. Довгострокові документи стратегічного планування.
9. Пріоритети стратегії розвитку держави у плануванні розвитку територій та їх визначення.
10. Середньострокові документи стратегічного планування розвитку територій. Розробка програм розвитку регіонів.
11. Розробка стратегічного плану інституції: аналіз зовнішніх та внутрішніх факторів; визначення місії та стратегічних цілей; розробка програми інституції; показники оцінки діяльності; фінансовий план.
12. Моніторинг реалізації програм розвитку територій.
13. Підготовка звітів про виконання програм.
14. Форми, методи та особливості стратегічного планування регіонального розвитку.

15. Макропропорції у плануванні. Оцінювання (вимірювання) результатів.
16. Організація стратегічного планування і складання стратегічного плану.

Питання для самоконтролю

1. Покажіть основні напрями стратегічного планування державної регіональної політики.
2. Назвіть мету стратегічного планування державної регіональної політики.
3. У чому полягають основні завдання стратегічного планування розвитку територій?
4. Що таке макропропорції в плануванні розвитку територій?
5. Розкрийте технологію, форми й методи стратегічного та оперативного планування розвитку регіону.
6. Назвіть головні напрями планування стратегії регіонального розвитку.
7. Дайте оцінку розробці стратегій економічного розвитку регіону.
8. Визначте основні підходи до формування стратегій регіонального розвитку.
9. Особливості державної стратегії регіонального розвитку.
10. Розкрийте стратегічне планування розвитку міста (населеного пункту).
11. Назвіть основні довгострокові документи стратегічного планування розвитку територій.
12. Виділіть етапи стратегічного планування розвитку територій.
13. Проаналізуйте механізми планування розвитку територій.
14. У чому полягають характерні особливості стратегічного планування розвитку територій на регіональному рівні?
15. Дайте оцінку стратегічному баченню розвитку міста.

Теми рефератів

1. Стратегічне планування регіонального розвитку.
2. Особливості стратегічного планування розвитку територій на національному рівні.
3. Особливості стратегічного планування розвитку територій на регіональному рівні.
4. Роль планування розвитку територій в Україні та в зарубіжних країнах.
5. Етапи стратегічного планування розвитку територій.

Тестові завдання

I. Стратегічне планування розвитку територій включає:

- а) короткострокове планування;
- б) середньострокове планування;
- в) довгострокове планування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Середньострокові документи стратегічного планування розвитку територій виробляються на термін:

- а) до 1 року;
- б) від 1 до 3 років;
- в) від 1 до 5 років;
- г) від 5 до 10 років;
- д) понад 10 років.

III. Для планування розвитку територій вдаються до таких методів:

- а) балансовий, нормативний, аналітичний, програмно-цільовий;
- б) економіко-математичного моделювання, експертних оцінок;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [3–6; 8; 9; 21; 22; 24]

Тема 5. Проектування розвитку територій

1. Управління плануванням. Планування в сучасних організаціях.
2. Технологія проектування. Розробка проектів. Керівник проекту.
3. Створення проектної команди. Виникнення проекту. Управління змістом проекту.
4. Управління часом у проекті. Управління вартістю в проекті.
5. Управління якістю в проекті. Управління людськими ресурсами в проекті.
6. Управління комунікаціями в проекті.
7. Проектні ризики та управління ризиком у проекті.
8. Управління закупівлями в проекті.
9. Упровадження проекту. Завершення проекту.
10. Фінансування, кошторис і бюджет проекту.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність проектування розвитку територій.

2. Назвіть основні складові проектування розвитку територій.
3. Що таке технологія проектування?
4. Хто здійснює керівництво проектуванням?
5. Висвітліть особливості управління часом у проекті.
6. У чому полягає управління якістю в проекті?
7. Проаналізуйте регіональні особливості проектування розвитку територій.
8. Охарактеризуйте плани, проекти та програми розвитку регіону на найближчу та віддалену перспективи на основі стану справ, що має місце на сьогодні, шляхом зіставлення ресурсів і потреб.
9. Назвіть складові підготовки планів, програм та проектів для органів державної влади й місцевого самоврядування, виокремивши ефективні інструменти і варіанти регіонального розвитку.
10. Як фінансується проектування розвитку територій?

Теми рефератів

1. Проектування розвитку територій.
2. Регіональні особливості проектування розвитку територій.
3. Технологія проектування розвитку територій.
4. Управління змістом проекту в плануванні розвитку територій.
5. Управління якістю в проекті.

Тестові завдання

I. Проектування розвитку територій охоплює:

- а) розробку проектів та створення проектної команди;
- б) управління часом та якістю в проекті;
- в) управління людськими ресурсами та комунікаціями в проекті;
- г) управління ризиками та закупівлями в проекті, фінансування проекту;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Проектування розвитку територій ґрунтується на:

- а) системі цілеспрямованих проектних розробок щодо розвитку відповідних об'єктів інфраструктури;
- б) системі заходів, погоджених за термінами, ресурсами, виконавцями проекту;
- в) заходах щодо розвитку виробництва, виробничої та соціальної інфраструктури;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “в” і “г”;
- е) усі відповіді правильні.

III. Характерним для проектування інженерної інфраструктури є те, що під час проектування є можливість:

- а) вибрати оптимальний за даної господарської ситуації проект стратегічного плану;
- б) мати в наявності такий варіант проекту стратегічного плану, який у майбутньому відповідатиме новим умовам господарювання і ринкової кон'юнктури;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [3–6, 21, 26, 30, 35, 40, 43]

Змістовий модуль II. Організаційно-правові засади планування розвитку територій

Тема 6. Місцеві державні адміністрації у плануванні розвитку територій

1. Планування діяльності місцевих державних адміністрацій.
2. Перспективні, поточні, оперативні плани діяльності МДА.
3. Планування діяльності ОДА. Планування діяльності РДА.
4. Повноваження та функції місцевих органів виконавчої влади у плануванні розвитку територій.
5. Кадрове та фінансове забезпечення планування розвитку територій.
6. Планування вдосконалення організаційно-функціональної структури місцевих органів виконавчої влади в Україні.
7. Характеристика внутрішнього стану органу влади.
8. Стратегія євроінтеграції України і планування діяльності державних інституцій.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте стан нормативно-правової бази планування регіонального розвитку та шляхи її вдосконалення.
2. Розкрийте основні напрями планування реформування адміністративно-територіальної системи в сучасній Україні.
3. Яким чином здійснюється планування діяльності ОДА?
4. Висвітліть особливості планування діяльності МДА.

5. Назвіть складові підготовки планів, програм та проектів для органів державної влади, виокремивши ефективні інструменти і варіанти регіонального розвитку.
6. Висвітліть європейський досвід співпраці органів державної влади та ОМС у плануванні розвитку територій.
7. Дайте характеристику внутрішнього стану органів влади.
8. Що таке стратегія євроінтеграції України?

Теми рефератів

1. Централізація і децентралізація в плануванні розвитку територій.
2. Планування територіальної організації влади в Україні.
3. Організаційно-правові засади планування розвитку територій.
4. Участь місцевих державних адміністрацій у плануванні розвитку територій.
5. Кадрове та фінансове забезпечення планування розвитку територій.

Тестові завдання

I. До складу місцевих державних адміністрацій на регіональному рівні входять:

- а) обласні та міські державні адміністрації;
- б) районні державні адміністрації;
- в) виконавчі комітети обласних, міських та районних рад;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. У діяльності місцевих державних адміністрацій перспективними є плани:

- а) річні;
- б) кварталні;
- в) місячні та тижневі;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. У діяльності місцевих державних адміністрацій поточними є плани:

- а) річні;
- б) кварталні;
- в) місячні та тижневі;

- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [3–6; 17; 18; 25; 36]

Тема 7. Органи місцевого самоврядування у плануванні розвитку територій

1. Планування діяльності ОМС.
2. Планування діяльності обласних, міських, районних, районних у містах рад.
3. Перспективні, поточні, оперативні плани діяльності МДА.
4. Формування планів та проектів ОМС.
5. Завдання та повноваження ОМС у плануванні розвитку територій.
6. Функції та організаційна структура ОМС у плануванні розвитку територій.
7. Функції виконавчих органів рад у плануванні розвитку територій.
8. Кадрове, матеріальне та фінансове забезпечення діяльності ОМС щодо планування розвитку територій.
9. Організація роботи планувальної та проектувальної діяльності органів і посадових осіб.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть складові підготовки планів, програм та проектів для органів місцевого самоврядування, виокремивши ефективні інструменти і варіанти регіонального розвитку.
2. Як здійснюється планування діяльності органів місцевого самоврядування?
3. Хто здійснює планування діяльності обласних рад?
4. Виділіть характерні ознаки планування діяльності міських рад.
5. Які функції виконують органи та посадові особи місцевого самоврядування в плануванні розвитку територій?
6. Назвіть складові підготовки планів, програм та проектів для органів державної влади й місцевого самоврядування, виокремивши ефективні інструменти і варіанти регіонального розвитку.
7. Назвіть можливі делеговані повноваження ОМС у плануванні розвитку територій.
8. Як здійснюється кадрове забезпечення діяльності ОМС щодо планування розвитку територій?

Теми рефератів

1. Роль органів місцевого самоврядування у плануванні розвитку територій.
2. Планування діяльності органів місцевого самоврядування.
3. Планування діяльності рад різних рівнів.
4. Формування планів та проектів органів місцевого самоврядування.
5. Матеріальне та фінансове забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в контексті планування розвитку територій.

Тестові завдання

I. Основними напрямками діяльності органів місцевого самоврядування щодо підвищення ефективності управління пасажирським транспортом на регіональному та місцевому рівнях є:

- а) оновлення рухомого складу пасажирського транспорту;
- б) розробка та реалізація комплексу дієвих заходів, спрямованих на збереження функціональних можливостей транспортної схеми населених пунктів та її розвитку для розв'язання першочергових завдань з перевезення пасажирів;
- в) приватизація комунальних транспортних підприємств;
- г) правильні відповіді "а" і "б".

II. У діяльності органів місцевого самоврядування в галузі планування розвитку територій перспективними є плани:

- а) річні;
- б) кварталні;
- в) місячні та тижневі;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

III. У діяльності органів місцевого самоврядування в галузі планування розвитку територій оперативними є плани:

- а) річні;
- б) кварталні;
- в) місячні та тижневі;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

Література [3–6; 20; 22; 36; 37; 51]

Тема 8. Планування сталого розвитку територій

1. Планування сталого розвитку регіону.
2. Оцінювання та критерії сталості розвитку регіону в плануванні розвитку територій.
3. Комплексність в оцінюванні сталості розвитку регіону.
4. Планування розвитку територій у системі територіального розміщення продуктивних сил України.
5. Планування та спеціалізація регіонів України.
6. Планування регіональної соціально-економічної політики у регіонах та вирівнювання соціально-економічного розвитку регіонів.

Питання для самоконтролю

1. Що таке сталий розвиток території?
2. Розкрийте сутність планування сталого розвитку території.
3. Назвіть основні етапи планування сталого розвитку території.
4. Охарактеризуйте механізми планування сталого розвитку території.
5. Хто здійснює планування регіональної соціально-економічної політики?
6. Дайте комплексну оцінку сталості розвитку регіону.
7. Визначіть особливості планування розвитку регіональної інфраструктури.
8. Як вирівняти соціально-економічний розвиток регіонів?

Теми рефератів

1. Планування сталого розвитку територій.
2. Регіональні особливості планування сталого розвитку територій.
3. Зарубіжний досвід планування сталого розвитку територій.
4. Вітчизняний та зарубіжний досвід планування сталого розвитку територій: порівняльна характеристика.
5. Особливості планування регіональної соціально-економічної політики.
6. Планування муніципальної соціально-економічної політики.

Тестові завдання

I. Планування сталого розвитку територій на регіональному та місцевому рівнях охоплює:

- а) план соціально-економічного розвитку регіону;
- б) суспільно-політичний розвиток регіону;
- в) культурний розвиток регіону;
- г) правильні відповіді "а" і "б";

- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Комплексність оцінювання сталості розвитку регіону

включає:

- а) комплексне планування;
- б) комплексне прогнозування;
- в) комплексне проектування;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

III. Границя сталості еколого-економічної системи регіону – це:

а) той стан, коли система зазнала максимального негативного впливу зовнішніх і внутрішніх чинників, проте ще може зберігати сталий стан;

б) взаємодія сторін регіонального розвитку, завдяки якій сталий розвиток еколого-економічної системи ще можливий;

в) види обмеження діяльності щодо сталого розвитку регіону.

Література [12–14; 49; 52; 53]

Тема 9. Маркетинг у плануванні розвитку територій

1. Планування регіональних ринків.
2. Планування формування інфраструктури регіонального ринку та механізми корегування.
3. Маркетингова інформація у плануванні розвитку територій.
4. Регіональний маркетинг та маркетинг муніципальних послуг у плануванні політики регіонального розвитку.
5. Планування індексів економічної діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність поняття “регіональний маркетинг”.
2. Назвіть основні завдання та функції регіонального маркетингу.
3. Яку роль відіграє маркетингова інформація у плануванні розвитку територій?
4. Дати визначення “бенчмаркетингу”.
5. Дайте оцінку SWOT-аналізу.
6. Виділіть стратегічний вибір міста.
7. Що таке маркетинг муніципальних послуг?

8. Яку роль відіграє маркетинг муніципальних послуг у плануванні розвитку територій?

Теми рефератів

1. Роль маркетингу в плануванні розвитку територій.
2. Регіональний маркетинг у плануванні розвитку територій.
3. Маркетинг муніципальних послуг у плануванні розвитку територій.
4. Роль регіонального та муніципального маркетингу в плануванні розвитку територій: порівняльна характеристика.
5. Маркетингова стратегія в плануванні розвитку територій.

Тестові завдання

I. Маркетинг послуг – це:

- а) система безперервного узгодження послуг, які користуються попитом на ринку, і тими, які підприємство здатне запропонувати з прибутком для себе і дещо ефективніше від конкурентів;
- б) вид діяльності, пов’язаний із задоволенням конкретної побутової потреби індивідуального замовника;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

II. Головними цілями регіонального маркетингу є:

- а) покращення (збереження) конкурентоздатності (що діють у регіоні) підприємств промисловості та сфери послуг;
- б) покращення ступеня ідентифікації громадян з територією свого проживання;
- в) залучення до регіону нових підприємств, ресурсів;
- г) усі відповіді правильні.

III. Маркетинг іміджу – це:

- а) слоган регіону;
- б) логотип регіону;
- в) інвестиційна візитна картка області;
- г) цілеспрямована діяльність зі створення, підтримки та позитивної зміни.

IV. Рівень конкуренції не буде високим у тій галузі, де:

- а) відсутня достатня диференціація послуги;
- б) багато конкурентів;
- в) існують суттєві перешкоди для виходу з ринку (наприклад, побоювання втратити робочі місця);
- г) існує достатня диференціація послуги;

д) керівники відчайдушно намагаються врятувати економічно невиправдані, збиткові підприємства;

е) підприємства у разі їх виходу з ринку відразу ж стануть низьколіквідними;

є) конкуренти функціонують на тому ж ринку і територіально доступні для споживачів.

Література [3–6; 41; 42; 45]

Змістовий модуль III. Планування соціально-економічного розвитку територій

Тема 10. Планування організаційної структури управління соціально-економічним розвитком та комунікаційного забезпечення регіону

1. Організаційно-правові засади планування управління соціально-економічним розвитком регіону.
2. Планування розвитку міської та регіональної інфраструктури територій.
3. Планування виробничої інфраструктури регіону (міста, території).
4. Планування соціальної інфраструктури та житлової політики у населених пунктах (містах).
5. Планування розвитку транспортної інфраструктури регіону.
6. Планування наукової інфраструктури регіону.
7. Планування соціально-економічної інфраструктури комунікаційного комплексу регіону.
8. Планування управління соціально-економічними відносинами у сфері комунікацій.
9. Планування політики економічного зростання у сфері надання громадських послуг.
10. Засади планування соціально-економічної інфраструктури комунікаційного комплексу.
11. Планування управління, облаштування інфраструктури, зростання продуктивності системи.
12. Базові положення планування управління соціально-економічними відносинами у сфері комунікаційних послуг регіону.
13. Обґрунтування планування стратегій розвитку комунікаційної системи міста та регіону.
14. Практичні аспекти реалізації планування політики економічного зростання у сфері надання громадських послуг.

15. Структурні перетворення у взаємовідносинах МС з підприємствами та організаціями комунікаційного обслуговування.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність планування розвитку інфраструктури населених пунктів регіону.
2. Визначіть та оцініть фактори, які впливають на планування соціально-економічного становища регіону, його ресурсного потенціалу в системі територіального розміщення продуктивних сил України.
3. Проаналізуйте механізми і методи планування управління економікою регіону, керуючись завданнями економічної реформи.
4. Розкрийте причини та місце планування у розвитку житлово-комунального господарства регіону.
5. Розкрийте сутність планування реформування інфраструктури регіону.
6. Охарактеризуйте особливості планування розвитку транспортної інфраструктури регіону.
7. Розкрийте сутність планування регіональної житлової політики.
8. Охарактеризуйте планування управління соціально-економічними відносинами та інфраструктурою комунікаційного забезпечення територій.
9. Дайте оцінку значенню планування соціальної інфраструктури населених пунктів у розвитку регіону.
10. Охарактеризуйте особливості використання наукової інфраструктури регіону та її значущість у плануванні розвитку територій.
11. Вкажіть місце інженерної інфраструктури у плануванні розвитку територій.
12. Охарактеризуйте програми економічного і соціального розвитку регіонів.
13. Вкажіть на основні складові планування комунікаційного забезпечення регіонів.
14. Охарактеризуйте системний підхід при визначенні стратегії планування розвитку комунікаційної системи.
15. Охарактеризуйте планування комунікативного забезпечення регіону.

Теми рефератів

1. Планування соціально-економічного розвитку територій.
2. Планування організаційної структури управління соціально-економічним розвитком та комунікаційним забезпеченням регіону.

3. Планування соціальної інфраструктури населених пунктів та її розвитку.
4. Планування розвитку транспортної інфраструктури регіону.
5. Планування регіональної житлової політики.
6. Планування наукової інфраструктури регіону.

Тестові завдання

I. Організаційна структура управління інфраструктурою промислових підприємств України охоплює:

- а) виробничу структуру підприємств та склад управлінських робіт;
- б) трудомісткість управлінських робіт та регламентовані строки їх виконання;
- в) специфіку управлінських робіт та систему охоплення ними об'єктів управління;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

II. Основні родовища бурого вугілля в Україні залягають на території:

- а) Донбасу;
- б) Придніпров'я;
- в) Львівської та Волинської областей;
- г) Півдня України.

III. Одиницями територіальної структури соціальної інфраструктури є:

- а) країна та регіон;
- б) автономна республіка, область;
- в) місто, сільський адміністративний район, населений пункт;
- г) правильні відповіді "б" і "в";
- д) усі відповіді правильні.

Література [3–6; 42; 43; 49]

Тема 11. Планування управління трудовими ресурсами регіону

1. Основні методи державного регулювання планування регіонального розвитку.
2. Важелі державного регулювання планування розвитку територій.
3. Облік і контроль у плануванні розвитку територій.

4. Планування управління трудовими ресурсами регіону та сучасні тенденції їхнього розвитку.
5. Регіональні особливості планування відтворення трудових ресурсів у період ринкових трансформацій економіки.
6. Методи оцінювання планування у використанні трудових ресурсів регіону.
7. Системний підхід до планування управління трудовими ресурсами регіону.
8. Проблеми ефективного планування використання трудових ресурсів регіону.

Питання для самоконтролю

1. Визначіть особливості планування управління трудовими ресурсами регіону.
2. Проаналізуйте напрями планування основних характеристик трудових ресурсів регіону.
3. Визначіть особливості планування управління трудовими ресурсами міста.
4. Висвітліть сучасні тенденції планування розвитку трудових ресурсів регіону.
5. Виділіть головні принципи та розкрийте перспективи планування ефективного використання трудових ресурсів регіону.
6. У чому полягають головні особливості обліку та контролю в плануванні розвитку територій?
7. Розкрийте регіональні особливості планування управління трудовими ресурсами.
8. Коли застосовується системний підхід до планування управління трудовими ресурсами регіону?
9. Проаналізуйте зарубіжний досвід планування управління трудовими ресурсами регіону.
10. Дайте порівняльну характеристику вітчизняного та зарубіжного досвіду планування управління трудовими ресурсами регіону.

Теми рефератів

1. Планування управління трудовими ресурсами регіону.
2. Регіональні особливості планування управління трудовими ресурсами в Україні.
3. Регіональні особливості планування управління трудовими ресурсами в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.

4. Зарубіжний досвід планування управління трудовими ресурсами в регіоні.
5. Проблеми ефективного планування використання трудових ресурсів регіону.
6. Планування відтворення трудових ресурсів регіонів.

Тестові завдання

I. До основних етапів моніторингу планування розвитку територій не належать:

- а) початковий етап;
- б) збирання та аналіз даних;
- в) застосування критеріїв та стандартів;
- г) обробка інформації;
- д) завершальний етап.

II. До основних напрямів аудиторської діяльності не належить:

а) перевірка відповідності бухгалтерської звітності законності і доцільності здійснених господарських операцій, стану системи бухгалтерського обліку;

б) аналіз фінансово-господарської діяльності, розробка пропозицій з підвищення її ефективності;

в) консультування з питань податків, постановки бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, вдосконалювання організаційних форм і методів управління, а також інформаційної технології;

г) оцінка майна підприємств у зв'язку з приватизацією та іншою метою;

д) захист фінансових інтересів клієнтів;

е) прогнозування фінансово-господарської діяльності;

є) наукові дослідження і проектування з організації та методів обліку, контролю, структур і технології управління;

ж) розробка проектів документів, експертних висновків та інших матеріалів, пов'язаних зі створенням нових і реорганізацією діючих підприємств.

III. Для організації державної програми з підготовки та перепідготовки кадрів з планування розвитку територій необхідно врахувати:

а) тривалість та періодичність їхнього навчання;

б) їхній склад за посадами та категоріями;

в) зв'язок навчання з професійною кар'єрою та зміст навчальних програм;

г) правильні відповіді "а" і "б";

д) усі відповіді правильні.

Література [3–6; 13; 17; 52]

Тема 12. Бюджетне та фінансове планування регіону та регіональних підприємств

1. Планування бюджетних ресурсів регіону (бюджетне планування).
2. Концептуальні засади планування формування місцевих бюджетів.
3. Принципи планування формування дохідної частини бюджетів регіонів.
4. Планування видатків. Міжбюджетні трансферти у бюджетному плануванні.
5. Планування фінансових ресурсів регіональних підприємств та фінансів місцевих органів влади.
6. Планування доходів та видатків місцевих бюджетів.
7. Повноваження міських органів влади та управління у сфері планування бюджету та фінансів.
8. Планування фінансово-кредитних ресурсів ОМС.
9. Фінансовий аналіз ресурсів регіону у плануванні розвитку території.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте планування формування та виконання місцевих бюджетів і фінансів.
2. Поясніть необхідність планування збалансованої місцевої фінансово-бюджетної політики як складової сталого регіонального розвитку.
3. Розкрийте сутність сучасних механізмів і методів планування механізмів залучення кредитних та інвестиційних ресурсів в економіку регіону.
4. Дати оцінку пріоритетним напрямам планування щодо використання бюджетних ресурсів.
5. Охарактеризуйте планування щодо залучення додаткових коштів для вирішення нагальних і перспективних проблем розвитку регіону.
6. Порівняйте планування доходів і видатків місцевих бюджетів.

7. Розкрийте сутність планування фінансово-кредитних ресурсів регіону.
8. Підготуйте пропозиції щодо планування збалансованої регіональної фінансово-бюджетної політики.
9. Планування місцевих фінансів у зарубіжних країнах.
10. Дайте оцінку плануванню основних та альтернативних джерел поповнення місцевих бюджетів, пріоритетних напрямів використання бюджетних ресурсів.
11. Розкрийте регіональні особливості планування основних та альтернативних джерел поповнення місцевих бюджетів.
12. Визначіть місце і роль планування місцевих фінансів в економічній системі держави.
13. Виділіть основні ознаки бюджету розвитку.
14. Розкрийте склад місцевого бюджету.
15. Що таке субвенції?

Теми рефератів

1. Бюджетне планування регіону та регіональних підприємств.
2. Фінансове планування регіону та регіональних підприємств.
3. Роль міжбюджетних трансфертів у бюджетному плануванні.
4. Планування бюджетних ресурсів регіону.
5. Планування доходної та витратної статей бюджету регіону.
6. Сучасні механізми і методи планування залучення кредитних ресурсів в економіку регіону.

Тестові завдання

I. Міжбюджетні відносини — це:

- а) сукупність міжбюджетних трансфертів, що здійснюються протягом бюджетного року;
- б) відносини між державою, Автономною Республікою Крим та місцевим самоврядуванням щодо забезпечення відповідних бюджетів фінансовими ресурсами, необхідними для виконання функцій, передбачених Конституцією та законами України;
- в) відносини між органами місцевого самоврядування, метою яких є збалансування місцевих бюджетів.

II. Фінансове вирівнювання — це:

- а) приведення у відповідність витрат бюджетів (за економічною та функціональною класифікацією) до гарантованого державою мінімального рівня соціальних послуг на душу населення, ліквідація зна-

чних диспропорцій у здійсненні видатків у розрізі окремих територій;

б) перерозподіл фінансових ресурсів між бюджетами різних рівнів;

в) спрямування коштів з “багатших” регіонів у “бідніші” з метою збалансування доходної і видаткової частин муніципальних бюджетів.

III. Міжбюджетними трансфертами є:

а) кошти, одержані від органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших держав або міжнародних організацій на безоплатній та безповоротній основі;

б) кошти, які виділяються з одного бюджету до іншого на безповоротній основі;

в) міжбюджетні трансферти, призначені для використання з певною метою в порядку, визначеному тим органом, який прийняв рішення про надання субвенції;

г) кошти, які надаються з державного бюджету муніципальним бюджетам або з муніципальних бюджетів вищого рівня до муніципальних бюджетів нижчого рівня на фінансування цільових видатків.

IV. Субвенціями є:

а) кошти, одержані від органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших держав або міжнародних організацій на безоплатній та безповоротній основі;

б) кошти, які виділяються з одного бюджету до іншого на безповоротній основі;

в) міжбюджетні трансферти, призначені для використання з певною метою в порядку, визначеному тим органом, який прийняв рішення про надання субвенції;

г) кошти, які надаються з державного бюджету муніципальним бюджетам або з муніципальних бюджетів вищого рівня до муніципальних бюджетів нижчого рівня на фінансування цільових видатків.

Література [3–6; 13; 16; 17; 45]

Тема 13. Планування інвестиційної діяльності регіону

1. Планування залучення інвестицій у розвиток регіону.
2. Планування та прогнозування видів інвестиційних ризиків, методи їхньої оцінки.

3. Планування заходів підвищення інвестиційної привабливості та інвестиційного рейтингу регіону.
4. Формування регіональних інвестиційних програм та планів.
5. Планування системної регіональної інвестиційної політики.
6. Планування інвестиційної діяльності.
7. Планування розвитку депресивних регіонів та механізмів інвестування в їхній розвиток
8. Планування діяльності спеціальних (вільних) економічних зон.

Питання для самоконтролю

1. Планування кредитних ризиків регіону.
2. Проаналізуйте зміст планування регіональних інвестиційних програм.
3. Досягнення збалансованості у плануванні інвестиційних ресурсів регіону.
4. Хто планує залучення інвестицій до розвитку регіонів?
5. Розкрийте сутність планування інвестиційних програм.
6. Розкрийте особливості планування регіональної інвестиційної діяльності.
7. Як можна поліпшити інвестиційний клімат у депресивних регіонах?
8. Покажіть переваги та недоліки залучення вітчизняних інвестицій у соціально-економічний розвиток регіону.
9. У чому полягають переваги та недоліки залучення іноземних інвестицій до регіонального розвитку?
10. Охарактеризуйте діяльність центральних органів влади в Україні щодо залучення інвестицій на регіональному рівні.

Теми рефератів

1. Планування інвестиційної діяльності регіону.
2. Сучасні механізми та методи планування залучення інвестиційних ресурсів в економіку регіону.
3. Регіональні особливості планування інвестиційної діяльності в Україні.
4. Зарубіжний досвід планування регіональної інвестиційної політики.
5. Вітчизняний та зарубіжний досвід планування регіональної інвестиційної політики: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Планування інвестиційної діяльності в регіоні здійснюють:

- а) центральні органи державної влади та управління;

- б) обласні та місцеві державні адміністрації;
- в) органи місцевого самоврядування;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Інвестиційна діяльність в регіоні здійснюється шляхом:

- а) залучення вітчизняних інвестицій;
- б) залучення іноземних інвестицій;
- в) залучення субвенцій з державного бюджету на виконання інвестиційних проектів;
- г) правильні відповіді "а" і "б";
- д) правильні відповіді "б" і "в";
- е) правильні відповіді "а" і "в";
- є) усі відповіді правильні.

III. Субвенції на виконання інвестиційних проектів у плануванні розвитку території можуть надаватися:

- а) з Державного бюджету;
- б) з муніципального бюджету;
- в) з Державного і муніципального бюджетів;
- г) заборонені Бюджетним кодексом України.

IV. Знайдіть неправильну відповідь. До інвестиційних ресурсів належать:

- а) витрати на підтримання життєдіяльності регіону (бюджетні витрати на утримання установ, соціальний захист населення, підтримання підприємствами виробничого процесу);
- б) витрати на соціально-економічний розвиток регіону, модернізацію його підприємств, запровадження технічних інновацій, будівництво нових об'єктів соціального та виробничого призначення;
- в) усе перелічене.

Література [3–6; 30; 53–56]

Тема 14. Планування раціонального природокористування у регіоні

1. Планування регіональної екологічної політики.
2. Нормативно-правові засади охорони навколишнього середовища і раціонального природокористування.

3. Планування форм і методів ефективного природокористування регіону.
4. Планування системи екологічної безпеки регіону.
5. Планування запровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій.

Питання для самоконтролю

1. Планування запровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій у регіонах, основні напрями вдосконалення механізмів охорони навколишнього середовища.
2. Роль екоаудиту у плануванні розвитку територій.
3. Проаналізуйте комплексну безпеку території.
4. Розкрийте програмне планування розвитку територій у галузі раціонального природокористування.
5. Хто займається плануванням системи екологічної безпеки в регіоні?
6. Розкрийте зарубіжний досвід планування системи екологічної безпеки в регіоні.
7. Дайте порівняльну характеристику вітчизняного та зарубіжного досвіду планування екологічної безпеки в регіоні.
8. Планування форм і методів ефективного природокористування на регіональному рівні. Розкрийте сутність та зміст понять.

Теми рефератів

1. Планування регіональної екологічної політики.
2. Планування розвитку виробничої інфраструктури регіону в контексті раціонального природокористування.
3. Планування розвитку виробничої інфраструктури міста в контексті раціонального природокористування.
4. Планування системи екологічної безпеки в регіоні.
5. Зарубіжний досвід планування системи екологічної безпеки в регіоні.

Тестові завдання

1. Організаційно-технічні заходи щодо раціонального використання функціонування виробничої інфраструктури територій та навколишнього середовища охоплюють:

- а) промислові зони;
- б) санітарні зони;
- в) зони охорони природи;
- г) розвиток рекреаційних зон;

- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. Розрахунок нормативів використання природних ресурсів в Україні повинен здійснюватися з урахуванням таких положень:

- а) для кожного природного комплексу існує визначена величина максимально допустимого антропогенного навантаження, яке не порушує суспільних процесів;
- б) при антропогенному навантаженні, вищому за допустиме значення для кожної природної системи, граничний рівень порушення в природному стані цієї системи можна усунути шляхом вжиття природоохоронних заходів;
- в) якщо антропогенне навантаження на природне середовище перевищує граничний рівень, то розвиваються процеси незворотної деградації;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

III. Основні напрями природоохоронної та ресурсозберігаючої діяльності в регіонах органів державної влади та управління і місцевого самоврядування щодо інфраструктури промислових зон охоплюють:

- а) підготовку сировини до переробки;
- б) очищення сировини та мінералів від речовин, які при виробництві кінцевого продукту перетворюються в агресивні домішки;
- в) розробку нових видів сировини та мінералів, зміну засобів отримання цільового продукту;
- г) вдосконалення технологічних процесів;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [3–7; 12; 21]

Тема 15. Планування забудови територій

1. Поняття, зміст та основи планування у використанні та забудові територій.
2. Планування містобудівної діяльності. Планування забудови територій.

3. Принципи планування забудови територій та містобудівної діяльності.
4. Стратегічне планування забудови територій.
5. Державне регулювання у сфері містобудування.
6. Сучасні підходи щодо розробки та реалізації програми приватизації земель, методи та механізми платного використання міських земель.
7. Планування земельної політики в Україні та її регіональні особливості.
8. Планування земельного ринку. Земельний кадастр у плануванні розвитку територій.
9. Розробка генеральних планів. Зонінг. Планування земельних відносин у населених пунктах.
10. Оцінка землі. Види документів, які регулюють розвиток населених пунктів.
11. Система земельно-реєстраційних заходів. Принципи планування використання землі.
12. Організаційно-інформаційне забезпечення планування управління земельними ресурсами регіону.

Питання для самоконтролю

1. Визначте та проаналізуйте перспективні напрями планування у сфері регулювання земельних відносин у регіоні.
2. Яким чином здійснюється планування містобудівної діяльності?
3. Розкрийте сутність поняття "оцінка землі".
4. Проаналізуйте планування політико-правового управління забудовою територій.
5. Що таке стратифікація регіонального простору?
6. Проаналізуйте картографічний метод планування.
7. Що таке зонінг?
8. Визначте місце зонінгу у плануванні.
9. Охарактеризуйте зонування території.
10. Розкрийте сутність індикативного планування.
11. Висвітліть зміст директивного планування.
12. Дайте оцінку балансовому методу планування.
13. Які види документів регулюють розвиток населених пунктів?
14. Схарактеризуйте структуру Генерального плану розвитку міста.
15. Розкрийте характерні ознаки управління земельними ресурсами в Україні на регіональному рівні.

Теми рефератів

1. Планування забудови територій.
2. Регіональні особливості планування забудови територій в Україні.
3. Вітчизняний та зарубіжний досвід планування забудови територій: порівняльна характеристика.
4. Планування соціально-економічної інфраструктури комунікаційного комплексу регіону.
5. Планування розвитку виробничої інфраструктури регіону.
6. Планування земельної політики у регіоні.

Тестові завдання

I. Знайдіть правильну відповідь. Управління земельними ресурсами регіону передбачає такі основні складові:

- а) створення земельного кадастру регіону;
- б) розпорядження земельними ресурсами, їх використання;
- в) контроль за використанням землі;
- г) ваш варіант.

II. Оцінка вартості нерухомого майна є обов'язковою за умови:

- а) укладання шлюбних контрактів чи поділу майна при розлученні на вимогу однієї зі сторін;
- б) передачі державного майна в управління за довіреністю чи шляхом приватизації;
- в) реалізації інвестиційних проектів із залученням бюджетних коштів, передачі об'єктів нерухомості з державної власності в комунальну;
- г) викупу чи іншого вилучення нерухомості у власника для державних чи муніципальних потреб;
- д) правильні відповіді "а" – "в";
- е) усі відповіді правильні.

III. До складу міських земель відповідно до форм власності належать:

- а) землі державної власності;
- б) землі комунальної власності;
- в) землі приватної власності;
- г) землі колективної власності;
- д) правильні відповіді "б", "в", "г";
- е) усі відповіді правильні.

Література [3–6; 48; 49]

Змістовий модуль IV. Планування інфраструктури гуманітарного розвитку територій

Тема 16. Планування реалізації державної мовної політики у регіоні

1. Планування управління освітою у регіоні.
2. Планування гуманізації та гуманітаризації мовного процесу в регіоні.
3. Планування фінансового та кадрового забезпечення державної мовної політики на регіональному рівні.
4. Планування заходів реалізації державної мовної політики в інформаційному просторі регіону.
5. Шляхи оптимізації планування вироблення та реалізації регіональної освітянської та мовної політики.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність планування управління освітою в регіоні.
2. Вкажіть механізми діагностики основних проблем реалізації державної мовної політики у регіоні та планування шляхів їх подолання.
3. Як здійснюється фінансування державної мовної політики на регіональному рівні?
4. Хто здійснює кадрове забезпечення державної мовної політики в регіонах?
5. Розкрийте сутність планування гуманітарного розвитку територій.
6. Проаналізуйте зарубіжний досвід планування гуманітарного розвитку територій.
7. Дайте порівняльну характеристику вітчизняного та зарубіжного досвіду реалізації державної мовної політики на регіональному рівні.
8. Розкрийте особливості впровадження державної мови центральними органами влади України на регіональному рівні.

Теми рефератів

1. Планування гуманітарного розвитку територій.
2. Планування реалізації державної мовної політики у регіоні, особливості цього процесу.
3. Зарубіжний досвід планування гуманітарного розвитку територій.
4. Зарубіжний досвід планування реалізації державної мовної політики в регіоні.

5. Вітчизняний та зарубіжний досвід планування державної мовної політики в регіоні: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. Реалізація державної мовної політики у регіоні як пріоритет передбачає:

- а) розвиток і функціонування української мови як державної;
- б) задоволення мовних потреб етнічних спільнот;
- в) усе перелічене.

II. Угорська мова є поширеною серед частини населення:

- а) Чернівецької області;
- б) Закарпатської області;
- в) Львівської області;
- г) Івано-Франківська;
- д) Одеської області.

III. Молдавська мова поширена в:

- а) Одеській області;
- б) Чернівецькій області;
- в) Івано-Франківській області;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

Література [2–4; 10; 16; 19; 31–33; 46]

Тема 17. Планування управління культурними процесами у регіоні

1. Планування культурної інфраструктури та її розвитку.
2. Особливості забезпечення планування культурних процесів у регіоні.
3. Регіональні особливості культурних процесів у плануванні регіонального розвитку України.
4. Формування регіональних культурних програм, планів та проєктів.
5. Планування програм охорони національної культурної спадщини України у регіоні.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність планування управління культурними процесами в регіоні.

2. Висвітліть особливості нормативно-правового забезпечення культурних процесів на регіональному рівні.
3. Хто здійснює кадрове забезпечення планування культурних процесів у регіоні?
4. Які ви знаєте основні регіональні культурні програми?
5. Як здійснюється формування регіональних культурних планів?
6. Хто здійснює формування регіональних культурних проектів?
7. Розкрийте особливості нормативно-правового забезпечення охорони національної культурної спадщини України на регіональному рівні.
8. Проаналізуйте зарубіжний досвід планування управління культурними процесами.

Теми рефератів

1. Планування управління культурними процесами у регіоні.
2. Регіональні особливості планування управління культурними процесами в Україні.
3. Зарубіжний досвід планування управління культурними процесами.
4. Нормативно-правове забезпечення планування культурних процесів у регіоні.
5. Кадрове та фінансове забезпечення планування культурних процесів у регіоні.
6. Фінансове забезпечення планування культурних процесів у регіоні.

Тестові завдання

1. Забезпечення планування культурних процесів у регіоні охоплює:

- а) нормативно-правове забезпечення;
- б) кадрове забезпечення;
- в) фінансове забезпечення;
- г) соціально-економічне забезпечення;
- д) адміністративне забезпечення;
- е) правильні відповіді "а" – "в";
- є) правильні відповіді "г" і "д";
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

II. До основних завдань регіональної культурної політики в Україні належать:

- а) інтегрування регіону у загальнонаціональний культурний простір;

- б) відтворення, збереження та охорона національної історико-культурної спадщини;
- в) задоволення культурно-освітніх потреб мешканців регіону;
- г) відновлення, збереження та розвиток національної історичної пам'яті;
- д) розвиток регіональної культурної ідентичності;
- е) усі відповіді правильні;
- є) правильних відповідей немає.

III. Культурні заходи на регіональному рівні фінансуються за рахунок коштів:

- а) Державного бюджету;
- б) обласних бюджетів;
- в) районних та міських бюджетів;
- г) шляхом залучення інвестицій та коштів спонсорів;
- д) усі відповіді правильні.

Література [3–6; 10; 17–18; 33; 38–39; 46]

Тема 18. Планування політики щодо Церкви та релігійних організацій у гуманітарному просторі регіону

1. Взаємодія органів державної влади, регіонального управління, місцевого самоврядування та самоорганізації населення у планувальній діяльності щодо Церкви.
2. Розробка планів, проектів, програм діяльності щодо Церкви та релігійних організацій у регіоні.
3. Нормативно-правова база планувальної діяльності у конфесійній політиці.
4. Планування спільної діяльності органів влади з УПЦ, УАПЦ, УПЦ-КП, УГКЦ у регіонах.
5. Планування розв'язання проблеми Помісної Православної Соборної Церкви.
6. Церква та релігійні організації у плануванні культурно-духовного життя регіону.

Питання для самоконтролю

1. Проаналізуйте здійснення заходів органами державної влади у плануванні діяльності щодо Церкви.
2. З'ясуйте особливості планування взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування з Церквою та релігійними організаціями регіону.

3. У чому полягає специфіка діяльності органів місцевого самоврядування щодо розвитку Церкви та релігійних організацій на регіональному рівні?
4. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку нормативно-правової бази щодо регулювання релігійної діяльності на регіональному рівні.
5. Як здійснюється планування спільної діяльності органів влади з УПЦ, УАПЦ, УПЦ-КП, УГКЦ у регіонах?
6. Висвітліть вплив Церкви та релігійних організацій на розвиток культурного життя в регіонах.
7. Як можна вирішити проблему Помісної Православної Соборної Церкви в Україні?
8. Розкрийте зарубіжний досвід взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні діяльності щодо Церкви.

Теми рефератів

1. Планування участі Церкви та релігійних організацій у регіональних гуманітарних процесах.
2. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні діяльності щодо Церкви.
3. Зарубіжний досвід взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні діяльності щодо Церкви.
4. Вітчизняний та зарубіжний досвід взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні діяльності щодо Церкви.
5. Роль церкви та релігійних організацій у плануванні культурно-духовного життя регіону.

Тестові завдання

І. Віруючі Української Греко-католицької церкви переважають серед населення у таких регіонах:

- а) Волинська область;
- б) Івано-Франківська область;
- в) Львівська область;
- г) Тернопільська область;
- д) Чернівецька область.

ІІ. Патріарх Філарет очолює конфесію:

- а) УАПЦ;
- б) УПЦ КП;

- в) УПЦ;
- г) УГКЦ.

ІІІ. Регіональна конфесіоналізація – це:

- а) посилення позицій церков у регіонах;
- б) поділ регіонів за конфесійною ознакою;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [3–6; 15; 17–19]

Тема 19. Планування інтеграції національних меншин у регіональні процеси

1. Планування репатріації та адаптації. Взаємодія органів державної влади з представницькими органами національних меншин у плануванні управління інтеграцією національних меншин у регіоні.
2. Планування участі національних меншини у соціальному та політичному житті регіону.
3. Планування залучення національних меншин до культурних процесів у регіоні.
4. Регіональні етнічні особливості у плануванні регіонального розвитку.
5. Планування управління адаптацією національних меншин в українські соціокультурні процеси в Автономній республіці Крим.
6. Планування загальнодержавних та регіональних адаптаційних програм.

Питання для самоконтролю

1. Що таке репатріація?
2. Розкрийте сутність поняття "адаптація".
3. Хто належить до національних (етнічних) меншин?
4. У чому полягають особливості взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування щодо інтеграції національних меншин до культурних процесів на регіональному рівні?
5. Вкажіть на основне у плануванні процесу інтеграції національних меншин у регіональні гуманітарні процеси.
6. Хто здійснює планування управління міжетнічною інтеграцією у регіональному розвитку?
7. Проаналізуйте зарубіжний досвід планування управління міжетнічною інтеграцією у регіональному розвитку.

8. Розкрийте характерні ознаки адаптації національних меншин в українські соціокультурні процеси в Автономній Республіці Крим.

Теми рефератів

1. Планування управління міжетнічною інтеграцією у регіональному розвитку.
2. Регіональні особливості планування інтеграції національних меншин у регіональні процеси.
3. Планування залучення національних меншин до культурних процесів у регіоні.
4. Зарубіжний досвід планування інтеграції національних меншин у регіональні процеси.
5. Вітчизняний та зарубіжний досвід планування інтеграції національних меншин у регіональні процеси: порівняльна характеристика.

Тестові завдання

I. В Україні до національних меншин належать:

- а) росіяни;
- б) молдавани;
- в) кримські татари;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні.

II. Меджліс є представницьким органом в Україні:

- а) гагаузів;
- б) кримських татар;
- в) євреїв;
- г) казанських татар.

III. Інтеграція етнічних спільнот регіонів передбачає:

- а) управлінське, фінансове та нормативно-правове забезпечення;
- б) концептуальне забезпечення, вивчення та запровадження світового досвіду;
- в) кадрове та інституційне забезпечення;
- г) усе перелічене.

Література [2–4; 10; 15–16; 30; 34, 36]

Тема 20. Планування взаємодії органів влади та управління у формуванні єдиного гуманітарного простору

1. Планування взаємодії органів державної влади, регіонального управління, місцевого самоврядування та самоорганізації населення в забезпеченні реалізації програм регіонального розвитку.
2. Планування взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування при формуванні єдиного гуманітарного простору в Україні та її регіональні особливості.
3. Забезпечення планування у системі органів влади і управління.
4. Порядок реалізації та корегування проектів.

Питання для самоконтролю

1. Що таке єдиний гуманітарний простір?
2. Яким чином впливають центральні органи влади в Україні на формування єдиного гуманітарного простору?
3. Проаналізуйте особливості діяльності органів місцевого самоврядування щодо формування єдиного гуманітарного простору в Україні на регіональному рівні.
4. Розкрийте специфічні ознаки планування взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування при формуванні єдиного гуманітарного простору в Україні та її регіональні особливості.
5. Як у системі органів влади та управління забезпечується діяльність з формування єдиного гуманітарного простору в Україні на регіональному рівні?
6. Що таке концептуальне забезпечення єдиного гуманітарного простору?
7. Вітчизняний та зарубіжний досвід взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні реалізації державної політики формування єдиного гуманітарного простору: порівняльна характеристика.
8. Розкрийте місцеві особливості взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні реалізації державної політики формування єдиного гуманітарного простору в Україні.

Теми рефератів

1. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні реалізації державної політики формування єдиного гуманітарного простору.
2. Регіональні особливості взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні реалізації державної політики щодо формування єдиного гуманітарного простору.

3. Зарубіжний досвід взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні реалізації державної політики щодо формування єдиного гуманітарного простору.
4. Вітчизняний та зарубіжний досвід взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування у плануванні реалізації державної політики щодо формування єдиного гуманітарного простору: порівняльна характеристика.
5. Забезпечення планування у системі органів державної влади і управління щодо формування єдиного гуманітарного простору.

Тестові завдання

I. Забезпечення планування у системі органів державної влади і управління щодо формування єдиного гуманітарного простору передбачає:

- а) концептуальне забезпечення;
- б) кадрове забезпечення;
- в) фінансове забезпечення;
- г) організаційно-функціональне забезпечення;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) правильні відповіді “в” і “г”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

II. До основних параметрів моделювання єдиного гуманітарного простору України на регіональному рівні належать:

- а) якісні параметри;
- б) кількісні параметри;
- в) культурні параметри;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) правильні відповіді “а” і “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

III. Взаємодія у спільній діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади передбачає:

- а) управлінське, фінансове та юридичне консультування;
- б) узгодження та коригування поточних і оперативних планів діяльності;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [3–6; 17–18; 31–33; 36]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Адміністративно-територіальний устрій України: Проблемні питання та можливі шляхи їх вирішення* / С. О. Сивоконь, В. А. Яцюк, А. П. Заєць, О. Я. Матвіїшин та ін.; За заг. ред. В. Г. Яцюби. — К., 2003. — 321 с.
2. *Антонюк О. В.* Основи етнополітики: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2005. — 432 с.
3. *Бакуменко В. Д.* Формування державно-управлінських рішень: Проблеми теорії, методології, практики. — К.: Вид-во УАДУ, 2000. — 328 с.
4. *Брайтон Д. М.* Стратегічне планування для державних і неприбуткових організацій / Пер. з англ. А. Кам'янець. — Львів: Літопис, 2004. — 352 с.
5. *Вакуленко В. М., Мамонова В. В., Шаров Ю. П.* Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях: Навч. посіб. — Ужгород: Патент, 2004.
6. *Вакуленко В. М.* Концептуальні напрями стратегічного планування економічного розвитку // Упр. сучасним містом. — 2001. — № 1–3(1).
7. *Воронков А. А.* Методы анализа и оценки государственных программ в США. — М.: Наука, 1986. — 190 с.
8. *Дехтяренко Ю.* Стратегія розвитку міста: територіально-планувальний аспект // Упр. сучасним містом. — 2001. — № 1–3. — С. 86–99.
9. *Дробенко Г., Брусак Р., Свірський Ю.* Стратегічне планування розвитку територіальних громад. — Львів: Сполом, 2001. — 118 с.
10. *Європейська хартія місцевого самоврядування та розвиток місцевої та регіональної демократії в Україні: Наук.-практ. посіб. / Упоряд. О. В. Бейко, А. К. Гук, В. М. Князев; За ред. М. О. Пухтинського, В. В. Толкованова.* — К.: Крамар, 2003. — 396 с.
11. *Завгородній Є. В.* Стимулювання розвитку регіонів // Бюл. Дніпропетров. обл. упр. юстиції. — 2006. — № 1. — С. 27–32.
12. *Зайченко О. П., Кузнєцова І. С., Ільчук В. П.* Регіональна політика підтримки інноваційної діяльності в малому бізнесі. — К.: НДІ-СЕП, 2005. — 101 с.
13. *Закон України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”* № 1602–14 від 23.03.2000 р. — 8 с.

14. *Запровадження* стратегічного планування в Україні: Зб. док. і матеріалів / Уклад. В. Тертичка. — К.: НАДУ при Президентові України.
 15. *Збірка* документів Ради Європи, ратифікованих Україною. — К.: Фенікс, 2006. — 496 с.
 16. *Звернення* Президента України до Верховної Ради України від 9 лютого 2006 року // Економіст. — 2006. — № 2 (лютий). — С. 12–17.
 17. *Інформаційні* матеріали про роботу Кабінету Міністрів України за дев'ять місяців 2005 року. — 87 с.
 18. *Коліушко І. Б.* Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні. — К.: Факт, 2002. — 260 с.
 19. *Кононенко П.* Українська освіта у світовому просторі // Освіта. — № 40 (5224). — 11–18 жовт. 2006 р. — С. 2–7.
 20. *Куйбіда В. С.* Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування. — К.: МАУП, 2004. — 432 с.
 21. *Мамонова В. В.* Концептуальні засади створення нової національної системи планування розвитку територій // Упр. сучасним містом. — 2002. — 1–3(5). — С. 43–49.
 22. *Мамонова В. В.* Стратегічне планування в управлінні сучасним містом // Упр. сучасним містом. — 2001. — 1–3(1). — С. 129–135.
 23. *Павлов В. І.* Політика регіонального розвитку в умовах ринкової трансформації (Теоретико-методологічні аспекти та механізми реалізації). — Луцьк: Надстир'я, 2000. — 580 с.
 24. *Пархоменко В., Прошко В., Мавко П.* Стратегічне планування розвитку громади. — Львів: Сполом, 2002. — 160 с.
 25. *Регіональне управління:* Навч. посіб. / Л. М. Зайцева, С. М. Сєрьогін, Н. Й. Коніщева, В. Є. Зайцев, Т. О. Савостенко, І. Е. Польська, А. В. Чуйко; За наук. ред. Л. М. Зайцевої. — Донецьк: ДФ УАДУ, 2000. — 240 с.
 26. *Розпорядження* Президента України Л. Кучми “Про підготовку проекту Стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002–2011 роки” № 372 від 21 груд. 2001 р.
 27. *Романюк С. А.* Політика регіонального розвитку в Україні: сучасний стан і нові можливості. Регіональні дослідження. — К.: Видво УАДУ, 2001. — 112 с.
 28. *Стеченко Д. М.* Управління регіональним розвитком: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2000. — 223 с.
 29. *Стеченко Д. М.* Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Навч. посіб. — К.: Вікар, 2002. — 374 с.
 30. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про розроблення прогностичних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту Державного бюджету” № 621–2003-п від 26 квіт. 2003 р. — 16 с.
 31. *План дій* для нового міністра: Практ. посіб. / Т. Мотренко, А. Вишневський, В. Баєв, А. Бондаренко; За заг. ред. Т. Мотренка. — К.: Центр сприяння інституц. розвитку держ. служби, 2006. — 352 с.
 32. *Пропозиції* Верховної Ради України до основних напрямів бюджетної політики на 2007 рік // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — 6 жовт.
 33. *Пропозиції* Президенту: нова хвиля реформ. — К.: Коміс. “блакитної стрічки”, 2005. — 104 с.
 34. *Тертичка В. В.* Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. — К.: Основи, 2002. — 750 с.
 35. *Указ* Президента України “Про впровадження системи стратегічного планування і прогнозування” від 30 квіт. 1999 р. № 460/99.
 36. *Цветков В. В.* Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). — Харків: Право, 1996. — 164 с.
- Додаткова*
37. *Батанов О. В.* Територіальна громада — основа місцевого самоврядування. — К.: Ін-т держ. і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. — 260 с.
 38. *Бутирська Т.* Державне будівництво: концептуальна трансформація // Зб. наук. пр. НАДУ. — 2005. — Вип.2. — С. 20–29.
 39. *Вівчарик М. М.* Україна від етносу до нації: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2004. — 239 с.
 40. *Грицяк І.* Моделі регіонального та місцевого рівнів європейського управління // Пробл. децентралізації: нац. та міжнарод. досвід: Зб. матеріалів та док. / Наук. ред. М. Пухтинський. — К.: Атака, 2006. — С. 269–279.
 41. *Здіорук С. І.* Суспільно-релігійні відносини: виклики Україні ХХІ століття. — К.: Знання України, 2005. — 552 с.
 42. *Інноваційні шляхи* муніципального розвитку (сучасний стан, прогнози, проекти і програми): ХІ Всеукр. муніцип. слухання, м. Бердянськ, 18–20 верес. 2006 р. — К.: Логос, 2006. — 50 с.
 43. *Інститути* та інструменти розвитку територій: На шляху до європейських принципів / За ред. С. Максименка. — К.: Міленіум. — 244 с.

44. *Ищенко О.* Кадрове забезпечення місцевого та регіонального розвитку // Зб. наук. пр. НАДУ. — 2004. — Вип.1. — С. 3–13.
45. *Кальниш Ю.* Інституціональні особливості аналітичного супроводу процесів вироблення та реалізації державної політики в сучасній Україні // Вісн. НАДУ при Президентіві України. — К.: Вид-во НАДУ, 2006. — Вип. 2. — С. 36–43.
46. *Кобзар І. М.* Концептуальні підходи до вирішення мовних проблем на Донеччині // Вісн. Донецьк. держ. ун-ту економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. — Наук. журн. — № 2 (30). 2006. — С. 143–149.
47. *Матеріали* науково-практичного семінару “Реформування місцевого самоврядування в контексті конституційної реформи”: Засід. Спільки секр. місц. рад, 23–24 черв. 2005 р., м. Бердянськ. — К., 2005.
48. *Нижник Н. Р. Машков О. А.* Системний підхід в організації державного управління. — К.: Вид-во УАДУ, 1998. — 160 с.
49. *Невелєв О. М., Данилишин Б. М.* Сталий розвиток регіону: стратегічні напрями і механізми. — К., 2002. — 127 с.
50. *Пал Л.* Аналіз державної політики / Пер з англ. І. Дзюб. — К.: Основи, 1999.
51. *Плющ Р. М.* Формування структури місцевого самоврядування: організаційно-управлінський аспект. — Херсон, 2006. — 396 с.
52. *Президент* України та державна регіональна і муніципальна політика: Зб. матеріалів та док. / За заг. ред. О. Дьоміна. — К.: Логос, 2002. — 236 с.
53. *Проблеми* децентралізації: національний та міжнародний досвід: Зб. матеріалів та док. / Наук. ред. М. Пухтинський. — К.: Атака, 2006.
54. *Проблеми* залучення молоді до процесу прийняття рішень на місцевому і регіональному рівнях: Матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. 15–16 груд. 2005 р. / Ред. кол.: І. Д. Бех (гол. ред.) та ін. — Тернопіль: Тернограф, 2006.
55. *Реформа* для людини: Зб. матеріалів про шляхи реалізації адмін.-територ. реформи в Україні / Ред. А. А. Москалюк. — К., 2005. — 238 с.
56. *Розробка* та реалізація стратегій розвитку територіальних громад: Вітчизняний досвід / Ред. С. Максименко, В. Нудельман, І. Санжаровський. — К., 2003.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Планування розвитку територій”.....	6
Зміст дисципліни “Планування розвитку територій”.....	8
Список літератури.....	47

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
 Редактор *О. М. Коваленко*
 Комп’ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4462

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
 Друк ротативний трафаретний.
 Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
 03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
 суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008